

Yerli Emisyon Ticaret Sistemi'nin Esas ve Usullerini Düzenleyen Karbon Piyasalar?n?n ??letilmesine ?li?kin Yönetmelik Tasla?? Görü?e Sunuldu

16 Oca 2024

Enerji Piyasas? Düzenleme Kurumu taraf?ndan Karbon Piyasalar?n?n ??letilmesine ?li?kin Yönetmelik Tasla?? görü?e sunulmu?tur. Yönetmelik Tasla?? ile Avrupa Birli?i'nin 2003/87/EC Direktifi kapsam?nda kurulan AB Emisyon Ticaret Sistemi ile paralel olarak sera gaz? emisyonu tahsisatlar?n?n da??t?m? ve ticareti için karbon piyasalar?n?n kurulmas? ve i?letilmesi öngörülmektedir. Böylelikle sera gaz? emisyonlar?n?n uygun maliyetli ve ekonomik aç?dan verimli bir ?ekilde azalt?lmas? amaçlanmaktadır.

Türkiye'nin Avrupa Birli?i ile olan önemli ticaret hacmi göz önünde bulunduruldu?unda, Avrupa Ye?il Mutabakat?nda belirtilen ilkelere uyum sa?lanmas? bir zorunluluk haline gelmektedir. Karbon Piyasalar?n?n ??letilmesine ?li?kin Yönetmelik Tasla??, menfaat sahibi statüsündeki ülkemizin Avrupa Ye?il Mutabakat?'na uyumu ve karbon piyasalar?n?n ?effaf, e?itlikçi ve özellikle sorumluluk ilkeleri çerçevesinde i?letilmesi aç?s?ndan önemli bir adım te?kil etmektedir.

Avrupa Birli?i'nin 2003 tarihli 2003/87/EC Direktifi kapsam?nda 2003 y?l?nda kabul edilen AB Emisyon Ticaret Sistemi ("**AB ETS**"), bir "*cap-and-trade*" sistemidir. Cap-and-trade sistemleri, endüstriyel faaliyetlerin bir sonucu olarak karbondioksit ba?ta olmak üzere belirli kimyasallar?n, toplam emisyon seviyesini s?n?rlamak için tasarlanm?? kamusal regülasyon programlar?dır. Bu programlar kapsam?nda, emisyonu yol açan faaliyetlerle i?tigal eden i?letmelere emisyon haklar? tahsis edilmekte ve bu haklar kapsam?nda kademeli azalt?m? öngörülen üst s?n?rda bir emisyonu izin verilmektedir.

AB ETS kapsam?nda da sera gaz? emisyonu için üst s?n?r öngörülmekte ve zaman için de üst s?n?r?n azalt?lmas? amaçlanmaktadır. AB ETS'de üst s?n?r, "tahsisat" adı verilen belli miktarlardaki emisyon izinlerinden oluşmaktadır. Karbon piyasalar?na sunulmak için y?llık, her biri bir ton karbondioksit gaz?na e?de?er, belirli miktarda tahsisat ihraç edilir. Piyasaya sürülen bu tahsisatlar, i?letmeler taraf?ndan aç?k art?rma usulüyle sat?n al?nmakta ve ticarete konu edilmektedir.

Türkiye'de de 2024 y?l?nda yürürlü?e girmesi beklenen yerli emisyon ticaret sisteminin ("**Yerli ETS**") usul ve esaslar?n?n düzenlenece?i Karbon Piyasalar?n?n ??letilmesine ?li?kin Yönetmelik Tasla?? ("**Yönetmelik Tasla??**"), Enerji Piyasas? Düzenleme Kurumu'nun ("**EPDK**") internet sitesinde yay?mlanm??tır. Yönetmelik Tasla?? ile sera gaz? emisyonlar?n?n uygun maliyetli ve ekonomik aç?dan verimli bir ?ekilde azalt?lmas?n? te?vik etmek amacıyla Sera Gaz? Emisyonlar?n?n Takibi Hakk?nda Yönetmeli?in EK-1'inde belirtilen faaliyeti yürüten veya tesisi i?leten ki?ilerin kat?l?mc? olarak yer alaca?? karbon piyasalar?n?n kurulmas? ve i?letilmesi düzenlenmektedir. Bu do?rultuda kurulacak "Birincil Karbon Piyasas?" ile tahsisatlar ihale yöntemiyle kat?l?mc?lar aras?nda da??t?lacak veya sat?lacak; "ikincil (Spot) Karbon Piyasas?"nda ise bu tahsisatlar?n kat?l?mc?lar aras?nda ticarete konu edilmesi yönetilecek ve kayden izlenecektir. Bir tahsisat, AB ETS'de oldu?u gibi, bir ton karbondioksit e?de?erinde misli nitelikte sera gaz? emisyon iznine tekabül edecek olup tahsisatlara yönelik i?lemler Emisyon Ticaret Piyasa Yönetim Sistemi ("**ETPS**") üzerinden gerçekleştirilecektir. Yerli ETS ile Ticaret Bakanl???n?n Ye?il Mutabakat Eylem Plan?'nda yer alan s?n?rda karbon düzenlemeleri hedefinde önemli bir adım at?lm??tır.

Yerli ETS'de, karbon piyasalar?yla emisyonun azalt?lmas? asli amac?n?n yan? s?ra tahsisatlara ili?kin y?k?ml?l?klerin y?netilmesi, da??t?lan tahsisatlar?n yeniden ticarete konu edilebilmesi ve sorumluluk esasl?, ?effaf ve e?itlikçi bir piyasa kurulmas? ?ng?r?lmektedir.

Piyasa i?letmecisi rol?n? ?stlenecek olan Enerji Piyasalar? ??letme Anonim ?irketi ("**EP?A?**"); karbon piyasalar?n?n i?letimi, uzla?t?rma y?netimi, uzla?t?rma sonucu olu?an faturalar?n, tahakkuk, tahsilat ve ?demesi ile veri yay?mlama faaliyetlerini y?r?tecektir.

Y?netmelik Tasla??'n?n di?er ?nemli sat?r ba?l?klar? a?a??daki gibidir:

- Birincil Karbon Piyasas?'nda tahsisatlar y?ll?k olarak belirlenen miktarda ihale ve/veya ?cretsiz tahsisat y?ntemiyle tahsis edilecektir.
- ?halelerde asgari teklif b?y?kl?ü 1 lot olup her bir lot al?? teklifinin de?eri Birincil Karbon Piyasas?'nda 500 tahsisat; ?kincil Karbon Piyasas?'nda ise 1000 tahsisat olacakt?r. 1 tahsisat 1 ton karbondioksit ve e?de?eri sera gaz? emisyon de?erine kar??l?k gelecek, tekliflerde fiyatlar i?in TL/tCO2, miktarlar i?in lot adedi kullan?l?r.
- Birincil Karbon Piyasas?'nda ihaleye sunulan teklif miktar?n?n, toplam ihaleye sunulan tahsisat miktar?ndan az olmas? durumunda ihale iptal edilecektir. ?halelerde kat?l?mc?lar?n teklifleri ile ili?kili olarak EP?A? taraf?ndan belirlenecek oranda teminat al?n?r. Teminat? yetersiz olan kat?l?mc?lar ilgili seans i?in teklif sunamaz.
- ?kincil Karbon Piyasas?, s?rekli ticaret usul?ne g?re i?letilecek ve e?le?en fiyat ?zerinden e?le?me miktar? kadar tahsisat? teslim alma veya teslim etme y?k?ml?l?ü getirilecektir.
- Kat?l?mc?lar aras?nda ikili anla?malar yoluyla tahsisat da m?mk?n olup bu anla?malar taraflarca ETPYS'ye bildirilecektir.
- Y?netmelik Tasla??'nda piyasa kat?l?mc?lar? taraf?ndan yap?lacak olan devir, temlik ve ta??n?r reinlerinin EP?A?'a kar?? h?k?m ifade etmeyece?i d?zenlenmi?tir.

Y?netmelik Tasla??'nda ?zellikle cap-and-trade sisteminin ana unsuru olan ?st s?n?r ile ?st s?n?r?n kademeli olarak azalt?lmas?n?n y?ntemi ve tahsisatlar?n belirlenmesi hakk?nda esas ve usuller a?s?ndan belirsizlik bulundu?una dair m?vekkillerimize gerekli bildirim ve a?klamalar yap?lm??t?r. B?ylece m?vekkillerimiz piyasa kat?l?mc?lar? olarak reg?lasyonun ?killenmesinde rol oynamaya te?vik edilmi?tir.

Karbon Piyasalar?n?n ??letilmesine ?li?kin Y?netmelik'in y?r?rl?e giri? tarihine dair kesin bir belirleme bulunmamaktad?r.

Y?netmelik Tasla??'n?n tam metnine [bu ba?lant?dan](#) eri?ebilirsiniz.

Related Attorneys

- [A. BA?AK ACAR, LL.M.](#)